

ÜNİTE VII

BİLANÇO HESAPLARININ İNCELENMESİ

17-18-19 Hesap Grupları

İsmail KELES

17-YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

Bu hesap grubu, inşaat, bakım ve onarım işlerini yapan işletmeler tarafından kullanılır. Birden fazla yıla yayılar ve üretimi devam eden inşaat ve onarım maliyetlerini bilançoda da izlemek amacı ile kullanılan hesaplar yer alır.

Bu gruptaki hesaplar aşağıdaki gibidir;

170-Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri

179-Taşeronlara Verilen Avanslar

İsmail KELES.

170-YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

İşletmenin dönem sonu itibarıyla üstlenmiş oldukları bina inşaatları ile ilgili hizmet maliyetlerinin dönem sonunda birikmiş olan tutarlarını göstermek amacıyla kullanılan hesaptır. Yıl içinde gerçekleşen ve maliyet hesaplarında biriktirilen harcamalar dönem sonunda bu hesaba aktarılır. İnşaat bitiminde ise gelir tablosuna aktarılarak kapatılır.

179-TAŞERONLARA VERİLEN AVANSLAR

İnşaat ve onarım işletmeleri üstlendiği işlerin bir kısmını ya da tamamını taşeron olarak kabul edilen başka şirketlere yaptırabilirler. Taşeron şirketlere, iş karşılığında avans adı altında yapılan ön ödemeler bu hesapta takip edilir.

İsmail KELES

18-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

Bu grupta; dönemsellik kavramı gereği dönemlerin gelir ve giderlerini ait oldukları dönemlerde gelir ve gider hesaplarına kaydetmek için kullanılan bekletme hesapları yer alır. Bu dönem peşin ödenen ancak sonraki dönem gerçekleşecek olan giderler ile bu dönem hak edilen ancak sonraki dönem tahsil edilecek olan gelirler bu gruptaki hesaplar aracılığı ile ait oldukları dönemlerde gelir ve gider hesaplarına yazılmak üzere bekletilir. Bu hesaplar gerçek birer varlığa denk gelmemekle birlikte varlık hesapları gibi defterlere kaydedilir.

Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer alır.

180-Gelecek Aylara Ait Giderler

181-Gelir Tahakkukları

İsmail KELES

180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

Aylık tablo hazırlayan işletmeler için her ay bir dönem olarak düşünülür. Dönemsellik kavramı gereği işletmeler gelir ve giderlerini ait oldukları dönemlerde gelir ve gider hesaplarına kaydetmek zorundadır. İşletmenin sonraki ayları da kapsayan bir gideri peşin ödemesi halinde sonraki ayları kapsayan giderler, gider hesaplarına yazılamayacağı için ait oldukları dönem gelene kadar bu hesapta bekletilir. Giderlerin ait olduğu ay geldiğinde ise bu hesaptan çıkartılarak ilgili gider hesabına aktarılır. Yapılan peşin ödemenin içinde bulunduğu ay dışında kalan aynı yıl içindeki diğer ayları kapsayan kısmı 180-Gelecek Aylara Ait Giderler hesabında, sonraki yılları kapsayan kısmı ise 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler hesabında bekletilir.

YEVMIYE DEFTERİ	
_____/_____ Borç => Sonraki aylara ait peşin ödenen giderin bekletilmesi İlgili hesap / hesaplar _____/_____ İlgili hesap / hesaplar	
Alacak => Bekletilen giderin ait olduğu ayda gider hesabına aktarılması _____/_____	

DEFTERİ KEBİR		
Borç	Gelecek Aylara Ait Giderler	Alacak
İlk kayıt tutan, Sonraki aylara ait peşin ödenen ve beklemeye alınan giderlerin tutarları	Beklemeye alınan giderlerin ait olduğu aylarda gider hesaplarına aktarılan tutarları	
Borç Kalanı ↓ (Henüz gelmemiş aylara ait peşin ödenen giderlerin toplam tutarı)		

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Gelecek Aylara Ait Giderler hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde sonraki aylara ait peşin gider ödemesinin bekletilmek üzere bu hesaba alındığı, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise bekletilen giderin ilgili ayın gelmesi ile ait olduğu gider hesabına aktarıldığı anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Sonraki aylara ait peşin ödenen ve beklemeye alınan gider tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, beklemeye alınan giderlerin ait olduğu aylarda gider hesaplarına aktarılan tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Hesabın borç kalanı henüz gelmemiş olan aylara ait peşin ödenen giderlerin toplam tutarını gösterir.

Ismail KELES.

SONRAKİ DÖNEMLERE AİT GİDERLERİN PEŞİN ÖDENMESİ

İşletme pazarlama işleri için kiraladığı binanın bir yıllık kira bedeli olan 120.000 TL'yi 01.10.2019 tarihinde peşin olarak ödemiştir.

İşletme Aylık Tablo Düzenliyor ise;

01/10/2019

01/11/2019

01/12/2019

31/12/2019

1,2,3,4,5,6,7,8,9 ayın başında aşağıdaki kayıt yapılır.

01 / ... / 2020

AYLIK TABLO

101112010203040506070809

760-Paz.Sat.
Dağ.Giderleri

180-Gel.Ay.
Ait Giderler

280-Gel.Yıl.
Ait Giderler

YILLIK TABLO

101112010203040506070809

760-Paz.Sat.
Dağ.Giderleri

180-Gel.Ay.
Ait Giderler

280-Gel.Yıl.
Ait Giderler

İşletme Yıllık Tablo Düzenliyor ise;

01/10/2019

31/12/2019

01/01/2020

İsmail KELES

181-GELİR TAHAKKUKLARI

Bu hesap; cari dönemde hak edilen ancak tahsil edilmesi sonraki dönemde gerçekleşecek olan gelir-lerin kayıt altına alınması ve tahsil edilene kadar bekletilmesi için dönemsellik kavramı gereği kullanılan geçici bir hesaptır. Farklı dönemleri kapsayan gelirlerin ait oldukları dönemlerde gelir hesaplarına yazılması için tutarlar bu hesapta bekletilir. İşletmenin cari dönemde hak ettiği ancak daha sonraki yıllarda tahsil edeceği gelirler ise 281-Gelir Tahakkukları hesabında takip edilir.

YEVMIYE DEFTERİ

Borç => Sonraki dönem tahsil edilecek gelirin hak edilmesi

İlgili hesap / hesaplar

İlgili hesap / hesaplar

Alacak => Önceki dönem hak edilen gelirin tahsil edilmesi

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Gelir Tahakkukları hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde sonraki dönem tahsil edeceği bir gelirin hak edildiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise önceki dönem hak edilen bu gelirin tahsil edildiği anlamına gelir. Karşılarına ise işlemle ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Gelir Tahakkukları	Alacak
İlk kayıt tutarı, Hak edilen ancak sonraki dönem tahsil edilecek gelirlerin tutarları	Önceki dönem hak edilen gelirlerin tahsil veya iptal edilen tutarları	
Borç Kalanı		

(Hak edilen ancak henüz tahsil edilmeyen gelirlerin tutarı)

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Hak edilen ancak sonraki dönem tahsil edilecek gelirlerin tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, önceki dönem hak edilen gelirlerin tahsil veya iptal edilen kısımlarına ait tutarlar ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Gelir Tahakkukları hesabının borç kalanı hak edilen ancak henüz tahsil edilmemiş gelirlerin tutarını gösterir.

İsmail KELES

Gelir Tahakkukları İle İlgili İşlemler

Aylık tablo düzenleyen işletme binasını 3 aylığına aylık 5.000 TL'ye 01.04.2020 tarihinde kiraya vermiştir. Kira bedeli kiracılık sonunda tahsil edilecektir.

_____ 30 / 04 / 2020 _____

_____ / ... / _____

_____ 31 / 05 / 2020 _____

_____ / ... / _____

_____ 30 / 06 / 2020 _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

19-DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

Diğer dönen varlıklar grubu, daha önce anlatılan dönen varlık hesap grupları kapsamına girmeyen ancak dönen varlık özelliklerine sahip hesap kalemlerini barındırır.

Bu grupta aşağıdaki hesaplar yer alır.

190- Devreden KDV

191- İndirilecek KDV

192- Diğer KDV

193- Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar

195- İş Avansları

196- Personel Avansları

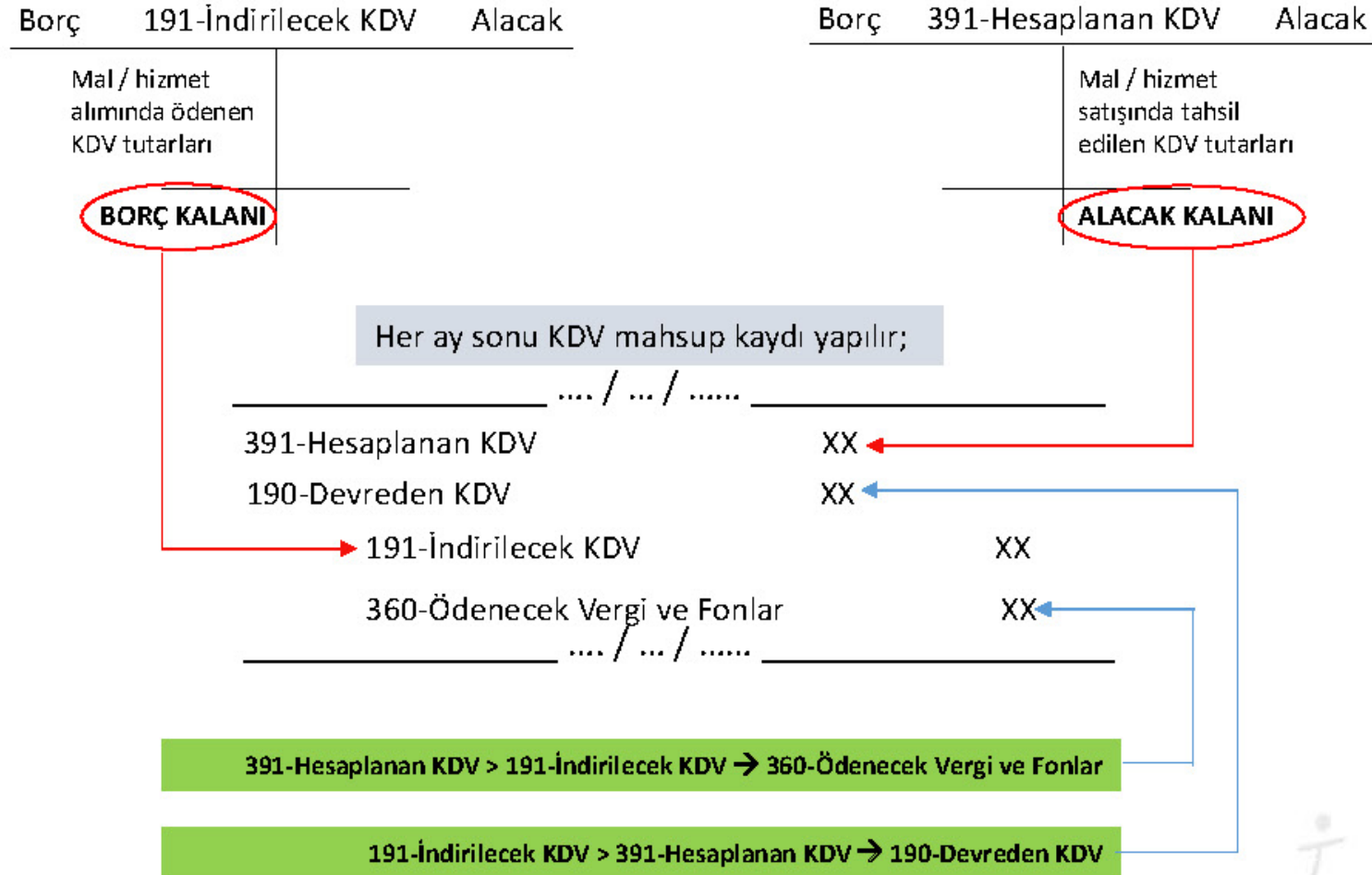
197- Sayım ve Tesellüm Noksanları

198- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar

199- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı (-)

İsmail KELES

KDV İŞLEMLERİ

İsmail KELES

KDV İLE İLGİLİ ÖRNEKLER

İşletmenin mart ayı KDV bilgileri şöyledir;
191-İndirilecek KDV 70.000 TL
391-Hesaplanan KDV 90.000 TL
Ay sonu KDV mahsup kaydını yapınız;

..... / .. /

..... / .. /

KDV borcu izleyen ayın 26. gününe kadar
ödenir;

..... / .. /

..... / .. /

İşletmenin nisan ayı KDV bilgileri şöyledir;
191-İndirilecek KDV 45.000 TL
391-Hesaplanan KDV 35.000 TL
Ay sonu KDV mahsup kaydını yapınız;

..... / .. /

..... / .. /

İşletmenin mayıs ayı KDV bilgileri şöyledir;
191-İndirilecek KDV 50.000 TL
391-Hesaplanan KDV 64.000 TL
190-Devreden KDV 10.000 TL
Ay sonu KDV mahsup kaydını yapınız;

..... / .. /

..... / .. /

İşletmenin mayıs ayı KDV bilgileri şöyledir;
191-İndirilecek KDV 50.000 TL
391-Hesaplanan KDV 57.000 TL
190-Devreden KDV 10.000 TL
Ay sonu KDV mahsup kaydını yapınız;

..... / .. /

..... / .. /

İşletmenin mayıs ayı KDV bilgileri şöyledir;
191-İndirilecek KDV 50.000 TL
391-Hesaplanan KDV 46.000 TL
190-Devreden KDV 10.000 TL
Ay sonu KDV mahsup kaydını yapınız;

..... / .. /

..... / .. /

İsmail KELES

192-DİĞER KDV

İhraç edilmek üzere yurt içi bir firmaya satılan malların KDV tutarlarının ihracat gerçekleşene kadar bekletildiği geçici bir hesaptır.

Hesap 192 kodu ile dönen varlıklarda, 292 kodu ile duran varlıklarda ve 392 kodu ile kısa vadeli yabancı kaynaklarda yer alan aynı isimli tek hesaptır.

İşletme yurt dışına ihraç edilmek üzere yurt içi bir firmaya kredili olarak %18 KDV hariç 10.000 TL tutarında mal satışı yapmıştır.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

KDV tutarları ihracat gerçekleşene kadar beklemeye alınmıştır.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

İhracat gerçekleşir ise;

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

İhracat gerçekleşmez ise;

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

İsmail KELES

193-PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR

İşletme gelir vergisi, stopaj ya da geçici vergi adı altında bazı vergilerini dönem içinde peşin olarak ödeyebilir. Peşin ödenen bu vergiler dönem sonunda toplam ödenmesi gereken kurumlar vergisi tutarından düşülmek üzere bu hesapta bekletilir. Bu hesap dönem sonu geldiğinde 371-Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabının borcuna devredilerek kapatılır.

YEVMIYE DEFTERİ		
_____/_____ Borç =>Dönem içinde peşin vergi ödenmesi İlgili hesap / hesaplar		
_____/_____ İlgili hesap / hesaplar		
Alacak =>Biriken peşin ödenen vergilerin dönem sonunda aktarılması		
_____/_____		
DEFTERİ KEBİR		
Borç	Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar	Alacak
İlk kayıt tutan, Dönem içinde peşin ödenen vergilerin tutarları	D. sonunda aktarılan peşin ödenen vergilerin toplam tutarı	
Borç Kalanı ↓ (Dönem içinde peşin ödenen ve henüz aktarılmamış olan vergilerin toplam tutarı)		

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde dönem içinde bir verginin peşin ödendiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise dönem sonunda biriken peşin ödenen vergilerin aktarıldığı anlamına gelir. Karşılıklı ise işlemle ilgili diğer hesaplar yazılır.

Hesabın defteri kebirine kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Dönem içinde peşin ödenen vergi tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, dönem sonunda aktarılan peşin ödenen vergilerin toplam tutarı ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar hesabının borç kalanı işletmenin dönem içinde peşin ödediği ve henüz aktarmadığı vergilerin toplam tutarını gösterir.

İşletmenin bankaya açtığı faiz hesabına vade sonunda 100.000 TL faiz işlemiştir. İşleyen faizden %15 gelir vergisi stopajı kesintisi sonrası kalan tutar hesaba aktarılmıştır

_____/_____/_____

_____/_____/_____

Dönem sonunda işletmenin biriken peşin ödenen vergiler toplamı 35.000 TL olmuştur.

_____/_____/_____

_____/_____/_____

İsmail KELES

195-İŞ AVANSLARI

İşletmenin, iş için personeline veya personel dışındaki kişilere mal alması, gider ödemesi yapması veya iş ile ilgili işlemleri halletmesi amacıyla ödenen avanslar bu hesapta takip edilir. Hesap geçici bir hesaptır ve işin tamamlanması ile hesap kapatılır.

YEVMIYE DEFTERİ	
Borç => İş için avans verilmesi	
İlgili hesap / hesaplar	
Alacak => İş için verilen avans işleminin tamamlanması	
İlgili hesap / hesaplar	

DEFTERİ KEBİR		
Borç	İş Avansları	Alacak
İlk kayıt tutarı, İş için ödenen avans tutarları	Verilen iş avanslarının tamamlanan tutarları	
Borç Kalanı		
↓ (Henüz tamamlanmayan işler için verilen avansların toplam tutarı)		

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; İş Avansları hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde iş için avans verildiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise iş için verilen avans ile ilgili işlemin tamamlandığı anlamına gelir. Karşılıklı ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

Hesabın defteri kebirine kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. İş için ödenen avans tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, verilen iş avanslarının tamamlanan kısmına ait tutar ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. İş Avansları hesabının borç kalanı iş için verilen ancak henüz tamamlanmayan işler için verilen avansların toplam tutarını gösterir.

İşletmenin hukuk işlerinden sorumlu avukatına peşin 5.000 TL avans ödemesi yapılmıştır.

.... / ... /

.... / ... /

İşletme daha önce 5.000 TL ödeme yaptığı hukuk işlerinden sorumlu avukatına dava sonucunda 3.000 TL daha ödeme yapmış iş tamamlanmıştır.

.... / ... /

.... / ... /

İsmail KELES

196-PERSONEL AVANSLARI

İşletmenin iş için gönderdiği personeline ihtiyaçları (yolluk, konaklama vb.) için verilen avanslar bu hesapta takip edilir. Ayrıca personele ilk maaşından tek seferde kesilmek üzere verilen avanslar da yine bu hesapta izlenir. Ancak işletmenin personeline sonraki aylarda kesilmek üzere veya taksitli olarak maaşından ödeme yapması avans değil borç verilmesi olarak düşünülmelidir. Personele verilen bu tür borçlar ise 135-Personelden Alacaklar hesabında takip edilmelidir.

YEVMIYE DEFTERİ

_____ / _____
Borç => Personele avans verilmesi
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak => Personel avansının tahsil edilmesi ya da avans işleminin sonuçlanması
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Personel Avansları hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde personele avans verildiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise personel avansının tahsil edildiği ya da avans işleminin sonuçlandığı anlamına gelir. Karşılına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Personel Avansları	Alacak
İlk kayıt tutarı, Personele ödenen avans tutarları	Tahsil edilen veya sonuçlanan personel avanslarının tutarları	
Borç Kalanı		
↓		
(Henüz tamamlanmayan personel avanslarına ait toplam tutar)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Personele ödenen avans tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, personelden tahsil edilen avans tutarları ile sonuçlanan avans işlemine ait tutarlar hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Personel Avansları hesabının borç kalanı personele verilen ancak henüz tamamlanmayan personel avanslarına ait toplam tutarı gösterir.

İşletme personeline ilk maaşından kesilmek üzere 750 TL nakit avans vermiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İşletme personeline 3 ay boyunca maaşından kesilmek üzere 750TL nakit avans vermiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Ismail KELİS.

197-SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI

İşletmenin yaptığı kasa, banka, stok, duran varlık vb. sayımında tespit edilen tutarlar, kayıtlarda yer alan tutarlardan daha az çıkabilir. Envanter çalışmaları esnasında ortaya çıkan ve kaynağı bulunamayan bu noksanlıklar sebebi araştırılana kadar bu hesapta bekletilir. Noksanın sebebinin bulunması veya bulunamayacağının kesinleşmesi ile bu hesap kapatılır.

YEVMIYE DEFTERİ

Borç =>Noksanın tespit edilmesi

İlgili hesap / hesaplar

İlgili hesap / hesaplar

Alacak =>Noksanın sebebinin bulunması ya da bulunamayacağının kesinleşmesi

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde noksan tespit edildiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise noksanın sebebinin bulunduğu ya da noksanın sebebinin bulunamayacağının kesinleştiği anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç Sayım ve Tesellüm Noksanları Alacak

İlk kayıt tutarı,
Tespit edilen noksanlık tutarları

Sebebi bulunan veya bulunamayacağı kesinleşen noksanlık tutarları

Borç Kalanı

↓
(Araştırmaya devam edilen noksanlıkların toplam tutarı)

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Tespit edilen noksanlık tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, sebebi bulunan veya bulunamayacağı kesinleşen noksanlık tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Sayım ve Tesellüm Noksanları hesabının borç kalanı araştırmaya devam edilen noksanlıkların toplam tutarını gösterir.

Aralıklı envanteri kullanan işletmenin dönem sonunda yaptığı envanter işlemleri kapsamında, ticari mallar hesabının borç kalanı 40.000 TL'dir. Yapılan stok sayımında depoda 32.000 TL'lik stok tespit edilmiştir.

..... / ... /

..... / ... /

Sürekli envanteri kullanan işletmenin dönem sonunda yaptığı envanter işlemleri kapsamında, ticari mallar hesabının borç kalanı 40.000 TL'dir. Yapılan stok sayımında depoda 32.000 TL'lik stok tespit edilmiştir.

..... / ... /

..... / ... /

İsmail KELES

198-DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR

Dönen varlıklar içindeki diğer hesap kalemleri kapsamı dışında kalan ancak dönen varlık özelliğine sahip olan varlıkların takip edildiği hesaptır. Bu hesapta incelenen en önemli varlık ikinci el piyasadan alınan tahvillere işlemiş olan faizlerdir. İşletmenin ikinci el piyasadan satın aldığı tahvil veya bonoların vade başı ile alış tarihi arasındaki faizi hesaplanarak bu hesapta bekletilir. Tahvil veya bononun satılması ya da vade sonunda tahsil edilmesiyle bu hesap kapatılır.

YEVMIYE DEFTERİ

_____ / _____
Borç =>Diğer çeşitli dönen varlık girişi
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak =>Diğer çeşitli dönen varlığın çıkışı
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde diğer çeşitli dönen varlık niteliğine sahip bir varlığın işletmeye giriş yaptığı, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise diğer çeşitli dönen varlığın işletmeden çıktığı anlamına gelir. Karşılanna ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar	Alacak
İlk kayıt tutarı, İşletmeye giren diğer çeşitli dönen varlıkların tutarı	İşletmeden çıkan diğer çeşitli dönen varlıkların tutarı	
Borç Kalanı		
↓		
(Mevcut diğer çeşitli dönen varlıkların toplam tutarı)		

Hesabın defteri kebirine kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. İşletmeye giren diğer çeşitli dönen varlıkların tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, işletmeden çıkan diğer çeşitli dönen varlıkların tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Mevcut diğer çeşitli dönen varlıkların tutarını gösterir.

İşletme ihraç tarihi 01/10/2018 olan 100.000 TL nominal değerli, %24 faiz oranlı ve 9 ay vadeli finansman bonoları 01/02/2019 tarihinde 108.750 TL'ye banka aracılığı ile satın almıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES

199-DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI (-)

Yılsonunda ilgili kesin hesaplarına aktarılması imkânı bulunmayan kasa, stok ve maddi duran varlık sayım noksanları tutarının, sayım fazlaları tutarının üstünde olması halinde aradaki fark kadar ayrılacak olan karşılıklar ve diğer dönen varlıklar içinde bulunan hesaplar için ayrılan karşılıklar bu hesapta takip edilir. Diğer bir deyişle; sayım günü sebebi bulunamayan noksanlıklara ve ihtilaflı duruma düşen iş ya da personel avanslarına ihtiyatlılık kavramı gereği ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenir.

YEVMIYE DEFTERİ

_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak =>Diğer dönen varlıklara karşılık ayrılması
_____ / _____
_____ / _____
Borç =>Karşılık işleminin sonuçlanması
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı hesabı bir kaynak hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde diğer dönen varlıklar grubunda yer alan hesaplara karşılık ayrıldığı, sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde ise ayrılan karşılık işleminin sonuçlandığı anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Diğer Dönen Varl. Karşılığı	Alacak
Sonuçlanan diğer dönen varlıklar için ayrılan karşılık tutarları	İlk kayıt tutarı, Diğer dönen varlıklara ayrılan karşılık tutarları	
	Alacak Kalanı	

↓
(Henüz sonuçlanmamış diğer dönen varlıklar için ayrılan karşılıkların tutarı)

Hesabın defteri kebirine kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt alacak tarafına yapılır. Diğer dönen varlıklar için ayrılan karşılık tutarları hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılırken, sonuçlanan diğer dönen varlıklar için ayrılan karşılık tutarları ise hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılır. Hesap tüm kaynak hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece alacak kalanı verir, hesap borç kalanı vermez. Bu hesabın alacak kalanı henüz sonuçlanmamış diğer dönen varlıklar için ayrılan karşılıkların tutarını gösterir.

Kasa hesabının borç kalanı 550.000 TL, kasa sayım sonucu ise 545.000 TL olarak tespit edilmiştir. Sorunun sebebi bulunamamış ve karşılık ayrılmasına karar verilmiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Noksanın sebebi bulunamamıştır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

İşletme üretimde kullandığı makinelerini 01.06.2003 tarihinde bir yıl süreyle sigorta ettirmiştir. Sigorta şirketine ödenen tutar 19.200 TL'dir.

İşletme aylık finansal tablo düzenlendiğine göre, 2003 Haziran ayı başında yapılacak kayıta aşağıdakilerden hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) Genel Yönetim Giderleri Hs borçlu 1.600
- B) Genel Üretim Giderleri Hs borçlu 1.600
- C) Genel Üretim Giderleri Hs borçlu 11.200
- D) Genel Üretim Giderleri Hs borçlu 9.600
- E) Gelecek Aylara Ait Giderler Hs borçlu 11.200

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

H AŞ'nin Ocak ayı içerisinde alışlarına ilişkin indirilecek KDV tutarı 3.000 TL, satışlarına yönelik hesaplanan KDV tutarı ise 1.000 TL'dir.

Bu bilgilere göre, H AŞ'nin Ocak ayı sonu itibariyle KDV hesaplarıyla ilgili olarak yapması gereken yevmiye kaydı aşağıdakilerden hangisidir?

A) _____/_____

391-Hesaplanan KDV	1.000
190-Devreden KDV	2.000
191-İndirilecek KDV	3.000

_____/_

B) _____/_____

191-İndirilecek KDV	3.000
391-Hesaplanan KDV	1.000
193-Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar	2.000

_____/_

C) _____/_____

191-İndirilecek KDV	3.000
391-Hesaplanan KDV	1.000
192-Diğer KDV	2.000

_____/_

D) _____/_____

391-Hesaplanan KDV	1.000
193-Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar	2.000
191-İndirilecek KDV	3.000

_____/_

E) _____/_____

391-Hesaplanan KDV	3.000
191-İndirilecek KDV	1.000
193-Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar	2.000

_____/_

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

Bir işletmede, 2011 Mayıs ayı sonu itibariyle İndirilecek KDV hesabının kalanı 245.000 TL, Hesaplanan KDV hesabının kalanı 430.000 TL'dir. Ödenecek KDV tutarı 90.000 TL olarak belirlendiğine göre, Mayıs ayı sonu itibariyle yapılan kayıtla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Hesaplanan KDV Hs 340.000 TL borçlandırılır.
- B) İndirilecek KDV Hs 245.000 TL borçlandırılır.
- C) Hesaplanan KDV Hs 430.000 TL alacaklandırılır.
- D) Devreden KDV Hs 90.000 TL borçlandırılır.
- E) Devreden KDV Hs 95.000 TL alacaklandırılır.

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

ÇÖZÜM

Bir işletmede ay sonu itibarıyla, indirilecek KDV hesabının kalanı 32.000 TL, Hesaplanan KDV hesabının kalanı 36.000 TL ve Devreden KDV hesabının kalanı 6.000 TL'dir.

Buna göre, ay sonunda yapılacak kayıta aşağıdaki hesaplardan hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) İndirilecek KDV Hs borçlu 32.000 TL
- B) İndirilecek KDV Hs alacaklı 26.000 TL
- C) Hesaplanan KDV Hs borçlu 30.000 TL
- D) Devreden KDV Hs alacaklı 4.000 TL
- E) Ödenecek Vergi ve Fon Hs alacaklı 2.000 TL

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

İşletme personeline üretimde kullanılan makinanın bakımını yapması için 3.000TL avans verilmiştir. Personel bu iş için 2.360TL fatura bedeli ödemiştir. Daha sonra kalan tutar işletmeye nakit iade edilmiştir.

Buna göre, işletmenin personelinden yaptığı tahsilat esnasında yapması gereken kayıta aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Personel Avansları hesabı borçlu 3.000TL
- B) Genel Yönetim Giderleri borçlu 2.000TL
- C) Hesaplanan KDV alacaklı 360TL
- D) İş Avansları hesabı borçlu 3.000TL
- E) Kasa hesabı borçlu 640TL

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

Y işletmesi 01.05.2014-31.10.2017 dönemine ait kira sözleşmesi için 01.05.2014 tarihinde 220.500 TL'lik ödeme yapmıştır.

Buna göre Y işletmesinin 2015 yılı dönem başı bilançosunda gelecek yıllara ait giderler hesabının tutarı kaç TL olmalıdır?

- A) 113.500
- B) 115.500
- C) 114.750
- D) 117.250
- E) 121.250

ÇÖZÜM

İsmail KELES